

Actuele situatie en inschatting aardappelmarkt oogst 2024

Dames en heren,

We dachten dat het afgelopen aardappeljaar als extreem volatiel de geschiedenis zou ingaan, maar de achtbaanrit ging verder met de huidige oogst. De aardappelmarkt is moeilijk te voorspellen geworden. Maar juist dat maakt het voor u, de professionals in dit vak, zo interessant.

Toch zijn er ook dit jaar enkele "aardappelzegdes" die nog steeds gelden:

- Het weer is de koopman!
- Aardappels zijn als onkruid. Men moet een aardappelplant nooit afschrijven zolang ze niet is afgestorven.
- Dure aardappelen raken nooit op! (...en zijn dan niet meer duur)
- De teeltoppervlakten en de bereidheid om te telen worden door geld gedreven! De aardappelteelt is en blijft structureel zeer aantrekkelijk.

Enkele nieuwsberichten van dit jaar:

- In het oogstjaar 2023 hebben we aardappelprijzen van € 10,00 tot meer dan € 60,00 /100 kg gezien.
- We hebben aanzienlijke hoeveelheden aardappelen uit Egypte, Zuid-Europa en Scandinavië geïmporteerd voor verwerking.
- Er waren aanzienlijke teeltprogramma's in Bordeaux.
- Eerste prijzen voor vroege aardappelen van meer dan € 80,00 /100 kg. Ook eind augustus zijn de noteringen boven € 25,00 /100 kg nog steeds aantrekkelijk te noemen.
- Bij de opening van het vroege aardappelseizoen in de Pfalz op 4 juni was meer dan 25% van de aardappelvelden in België, Nederland en het Rijnland nog niet geplant vanwege de aanhoudende regen.
- Ondanks dat er veel minder pootgoed beschikbaar was en de grote uitdagingen bij het snijden van pootgoed, is er een aanzienlijke uitbreiding van het areaal in Duitsland, België en Frankrijk.
- Sinds eind juni heerst er groeizaam aardappelweer, maar ook een extreme ziektedruk door Phytophthora.
- Extreme overstromingsschade in Beieren leidde tot een verlies van meer dan 1000 ha aardappelen. Maar ook in het noorden en westen hebben zware regenval hun sporen nagelaten.
- Structuurschade in de akkers, veroorzaakt door de zeer moeilijke oogstomstandigheden van het afgelopen jaar.
- De contractprijzen voor 2024 zijn opnieuw verhoogd en vanwege de schaarste is de levering van pootgoed gekoppeld aan contractteelt. Dit blijkt achteraf een geluk bij een ongeluk te zijn. De boeren leveren momenteel voornamelijk contractgoederen tegen aantrekkelijke voorwaarden.

Voor de vrije en speculatieve teelt is de huidige situatie voor de afland levering anders dan sommigen hadden verwacht. Er is de afgelopen weken nauwelijks vraag geweest naar vrije aardappelen. Verwerkers hebben vroeg maatregelen getroffen en zuinig omgesprongen met alle oude aardappelen. Ook zijn de bedrijfsvakanties verlengd of uitgesteld. Zodoende moeten er in de komende 14 dagen moeten nog oude aardappelen verwerkt worden. Dit vertraagt bij sommige boeren de afname van vroege contractaardappelen tot in september.

Ook op de consumptieaardappelmarkt is de normaliteit teruggekeerd. Alle regio's kunnen zich momenteel ter plaatse voorzien en gebieden met overtollige productie wachten nog op de afzet van vroege rassen. We zijn echter optimistisch dat er de komende weken en maanden afzetkansen zullen ontstaan op de schil- en exportmarkt.

Momenteel verslechtert het sentiment op de afzetmarkt voor kant-en-klaarproducten enigszins. Extreem hoge grondstofprijzen maken ook concurrenten in Azië en Noord-Amerika concurrerend, en de Europese verwerkers moeten weer strijden voor hun positie op de wereldmarkt. Momenteel zijn, ondanks goedkope grondstoffen op de aardappelmarkt, niet alle verwerkingsfaciliteiten volledig benut.

Maar is de huidige stemming ook gerechtvaardigd ? Hierop zal ik nu ingaan.

We hebben in de EU-4 een aanzienlijke areaaluitbreiding van gemiddeld 6%. Vooral in Duitsland en Frankrijk zijn de teeltoppervlakten aanzienlijk uitgebreid, maar ook in België staan 5000 ha meer aardappelen.

Omdat van de gevraagde rassen niet genoeg pootgoed beschikbaar was, berust de uitbreiding voornamelijk op gebruik van dubbeldoel en vroege rassen uit het consumptiesegment. Ondanks dat we veel van deze rassen het vereiste onderwatergewicht en vooral ook het aandeel grote knollen bereikt. Verder zijn in de zetmeelaardappelgebieden enkele verwerkingsrassen geteeld voor dubbeldoel. Alle beschikbare chipsrassen zijn uitgeplant. Enkele nieuwe rassen groeien grover en zijn uitstekend geschikt voor frites.

De vroege rassen hebben in alle regio's gemiddelde behoorlijke opbrengsten opgeleverd. Ook vroeg geplante rassen voor de aansluiting op de hoofdoogst laten bij proefrooiingen goede resultaten zien. Zodoende was er geen sprake van het gevreesde tekort midden/eind augustus.

De uitbreiding van het areaal heeft voornamelijk plaatsgevonden bij boeren die geen opslagruimte voorhanden hebben. De druk op het aanbod zal voorlopig nog aanhouden. Goede, op zware gronden geteelde, schilvaste aardappelen worden vandaag al aanzienlijk boven de noteringen verhandeld. Wie de aardappelen tussentijds kan opslaan, moet dit ook doen.

De verwerkende industrie zet na de coronacrisis met zeer aantrekkelijke contractprijzen de norm voor de akkerbouw in Europa. Geen enkel gewas kan ook maar in de buurt komen van deze saldo's. Maar ook geen ander massaal geteeld gewas brengt zulke hoge productiekosten met zich mee en vergt zulke teeltrisico's. Daarom zal de aardappelteelt steeds meer in handen komen van de topspecialisten.

De benodigde pootaardappelen voor de aardappelprofessionals zullen komend jaar beschikbaar zijn. De vermeerderingsoppervlakten zijn uitgebreid en veel boeren hebben de nodige maatregelen getroffen voor zekerheid van voorziening. Ook voor de vroege programma's in de Pfalz en Oost-Nedersaksen is er komend jaar pootgoed beschikbaar. We zullen al binnenkort met aantrekkelijke voorwaarden voor de speciale teeltprogramma's op de markt komen.

De vermarkting van vroege aardappelen verliep vanuit de importregio's en de vroege regio's in Duitsland vanaf het begin zeer vlot en op recordprijsniveau. De markt was midden juni al leeg, zodat ook niet-schilvaste vroege aardappelen in de detailhandel werden ingezet. Onze kwaliteitsprogramma's naar de Benelux zijn volgens plan en met zeer goede opbrengsten verlopen. In tegenstelling tot de hoop van speculanten had de verwerkende industrie dit jaar geen behoefte aan dubbeldoel rassen uit de consumptiemarkt.

De verwerkende industrie heeft de overgang van oogst 2023 naar 2024 ondanks het vertraagde plantseizoen zeer relaxed uitgevoerd. Voor ons bedrijf bleek de strategie om pas vanaf week 31 grote hoeveelheden vast te contracteren, de juiste te zijn. De verwerkingsvolumes waren in juni en juli lager dan in het voorgaande jaar. We hopen dat deze trend zich snel zal kenteren.

Bij de vroege rassen kunnen we een eerste conclusie trekken.

De consumptie vroege aardappelrassen hebben goede opbrengsten en uitstekende opbrengsten voor de telers opgeleverd.

De vroeg geplante fritesrassen Première en Amora hebben zich met goede opbrengsten doen gelden. Nieuwere rassen zoals Austin, Francis en Morris hebben zich zeer goed staande gehouden.

Het ras Zorba levert op bijna alle locaties goede opbrengsten. Dat dit ras in natte jaren een grote uitdaging is bij de bestrijding van Phytophthora, is bekend. Innovator heeft tot nu toe gemiddelde opbrengsten. Sinora bevestigt opnieuw zijn robuustheid, maar laat niet de topopbrengsten van andere jaren zien.

De vroege chips-teelt is grotendeels overgeschakeld op Lady Rosetta, dat vroeg goede bakkwaliteiten en gemiddelde opbrengsten laat zien. Nieuwere rassen in dit segment zoals Punchy, Beyoncé of Norman konden hun potentieel bewijzen.

- De vermarkting van de aansluitende rassen zal vanwege het vertraagde oogst begin tot midden september duren.
- Goede schilvaste consumptieaardappelen zijn vooral in het zuidwesten van Nederland in trek voor de exportmarkten. Het aanbod zal nu logischerwijs aanzienlijk toenemen.
- De exportmarkten zullen hopelijk binnenkort het tempo opvoeren.

De hoofdoogst ziet er volgens ons als volgt uit:

Het groeizame weer van de afgelopen twee maanden heeft ervoor gezorgd dat in de belangrijkste teeltgebieden, met uitzondering van de laat geplante percelen, een gemiddelde oogst is gegroeid. Het is nog af te wachten wat er met de huidige droge en hete weersomstandigheden zal gebeuren met de laat geplante percelen.

De verliezen door opkomstproblemen, phytophthora, overstromingen, wateroverlast en hagelschade zullen naar onze mening worden gecompenseerd door de uitbreiding van het areaal. Bijna alle rassen laten een aanzienlijk hogere knolzetting zien dan vorig jaar. Veel standaardrassen zullen slechts met moeite voldoen aan de vereiste lengtespecificaties. Daarom zullen fastfoodrassen het hele seizoen zeer gewild zijn en aanzienlijk hoger worden gewaardeerd dan de standaardrassen op de markt.

Normaal geplante percelen verouderen momenteel zeer snel en op basis van de ervaringen van vorig jaar zullen boeren deze percelen vroeger laten afrijpen en opslaan. De laat geplante percelen staan nog zeer vitaal. Als deze percelen nog enkele weken kunnen groeien, kan er nog aanzienlijke groei van komen. Maar juist voor deze percelen moeten de boeren opnieuw het risico van een zeer late oogst nemen. De Europese velden zijn nog steeds erg nat en hebben geen optimale bodemstructuur. Daarom wordt de balans pas opgemaakt als de aardappels achter de planken liggen. Dat hebben we geleerd van seizoen 2023.

Dat ons klimaat verandert, staat buiten kijf. Ook wij worden steeds meer getroffen door extreme weersomstandigheden. De productietechnieken en onze rassenkeuze zullen zich in de toekomst nog meer moeten aanpassen aan de klimatologische en ook politieke omstandigheden. De tijdsvensters voor het planten, voor de gewasbeschermingsmaatregelen en voor de oogst worden steeds kleiner. Daarom zijn de modernste technologie en de hoogste efficiëntie een must in de aardappelteelt van de toekomst. Hoe belangrijk de beschikbaarheid van de juiste gewasbeschermingsmiddelen is, heeft dit teeltjaar duidelijk gemaakt.

Ook de Europese veredelingsbedrijven zijn dagelijks in de weer met hun conventionele, maar toch moderne verdelingswerkzaamheden om te voldoen aan de eisen van de toekomst. Het is belangrijk om nieuwe rassen te kweken die met deze veranderende omstandigheden kunnen omgaan. U kunt op de proefvelden en in dialoog met de specialisten een beeld krijgen van de huidige vooruitgang in de verdeling. Maak hier alstublieft gebruik van en vraag de voor u belangrijke informatie over de betreffende rassen op.

Ook alle gerenommeerde uienveredelaars hebben op ons proefveld hun nieuwe en beproefde rassen tentoongesteld. Informeer uzelf ook hierover.

Proefrooiingen en opbrengst inschatting:

Veel resultaten van de proefrooiingen uit alle belangrijke teeltregio's zijn beschikbaar.

We verwachten in het HAFPAL-gebied een gemiddelde opbrengst. Door de toegenomen teeltoppervlakte zal de beschikbaarheid van grondstof in alle segmenten iets groter zijn. Ook de zetmeelfabrieken zullen iets meer grondstof ontvangen dan in voorgaande jaren.

De laat geplante gewassen hebben momenteel nog groeipotentieel, zodat een betrouwbare oogstraming pas midden oktober kan worden gemaakt.

Een kort woord over de biologische teelt:

Vanwege de hoge druk van Phytophthora zal de beschikbaarheid van biologisch geteeld product beperkt zijn. We hebben in beperkte mate frites geproduceerd. Momenteel worden er uitgelezen aardappels of product buiten de normen van de versmarkt gevraagd voor de vlokkenverwerking.

Wat kunnen we de komende maanden verwachten?

De aanvoer van grondstof voor de fabrieken is tot eind oktober gepland met contractwaar. Voor Innovator en andere fastfoodrassen is de markt ook voor vrije waar toegankelijk.

Momenteel hopen we dat de huidige prijzen de ondergrens van de markt hebben bereikt. In de komende weken moeten de afgesproken contracthoeveelheden worden afgewikkeld. Voor leveringen uit de opslag wordt er nu al bijgekocht.

De verwerkende industrie heeft aanzienlijke capaciteiten gecreëerd en er worden nog meer investeringen gedaan. Hiervoor hebben we ook in de toekomst genoeg grondstof nodig. In het jaar 2035 zullen we naar verwachting nog eens 50.000 hectare extra teelt nodig hebben.

Is dit haalbaar? Ja, want er is in Frankrijk en Duitsland, gezien de huidige aantrekkelijke condities, nog voldoende potentieel.

Pootaardappelen:

De teeltoppervlakte voor pootaardappelen voor het verwerkingssegment is ten opzichte van 2023 weer aanzienlijk uitgebreid. Zowel handel, landbouwers als veredelaars hebben aanzienlijke maatregelen getroffen om het risico van pootgoedvoorziening in de toekomst te spreiden. De knolzetting in de meeste vermeerderingsgebieden is goed. We verwachten hierbij gemiddelde opbrengsten met een goede sortering.

Het is belangrijk dat zowel wij als de landbouw investeren in de juiste opslag van pootaardappelen. Big Bags, kiepkarren en aanhangers zijn geen opslagplaatsen voor pootgoed. Veel opkomstproblemen waren ook hieraan te wijten, niet altijd de juiste omgang met het pootgoed. Dat hoogwaardig pootgoed de basis is voor een goede oogst, ervaren veel boeren in hun consumptieaardappelvelden.

Over de nieuwigheden uit de Europese veredelingscentra en de beschikbaarheid kunt u buiten op de proefvelden een beeld krijgen. Maak hier alstublieft gebruik van.

Oogsthoeveelheden 2024:

Hoewel er op dit moment, vanwege het late plantseizoen, nog grote onzekerheden zijn, willen we vandaag de volgende oogsthoeveelheden voorspellen:

- Duitsland: 11,00 - 11,50 miljoen ton
- EU 4: 22,50 - 23,50 miljoen ton

We schatten de oogst dus iets hoger in dan vorig jaar. Vooral in het grote aardappel Bondsland Nedersaksen en in het Oost-Duitsland verwachten we een goede oogst.

Doordat de Europese industrie ongeveer een week later dan gepland met de oogst van 2024 is begonnen, verwachten we een oogst die aan de vraag voldoet. Matige grondstofprijzen zouden de verwerkers ook de mogelijkheid moeten geven om marktaandeel terug te winnen, en ook de zetmeel-, vlokken- en granulaatindustrie kan grotere hoeveelheden verwerken.

Wat betekent dit voor de komende maanden en welke prijscurve kunnen we hieruit afleiden?

Consumptieaardappelmarkt:

We verwachten de komende weken verdere prijsaanpassingen voor consumptieaardappelen. Desondanks zullen goede, schilvaste aardappelen gevraagd blijven. Enkele geschikte rassen en grove sorteringen zullen ook in de exportmarkt afzet vinden.

Voor krieltjes zijn er goede afzetmogelijkheden in zowel de consumptie- als verwerkingssector.

Voor consumptieaardappelen uit de opslag verwachten we prijzen tussen 27,00 en 35,00 €/100 kg. Vanaf de jaarwisseling komen daar de toeslagen voor opslag in kisten- en/of koelhuis bij.

Verwerkingsmarkt:

Voor de oogstperiode verwachten we voor standaardrassen een prijs rond het huidige niveau. Fastfoodrassen en Agria voor de export, evenals andere specialiteitenrassen, zullen aanzienlijk hoger gewaardeerd worden.

Uit de opslag verwachten we de prijzen voor verwerking-aardappelen rond de contractprijs. Fastfoodrassen zullen boven de contractprijs worden gewaardeerd. Het verschil tussen standaard- en fastfoodrassen schatten we groter in dan in voorgaande jaren.

Omdat er in de oogstfase weinig vraag zal zijn naar vrije aardappelen, zullen partijen van mindere kwaliteit een alternatieve bestemming vinden, zoals zetmeel, vlokken of granulaat.

Topkwaliteit Agria uit langetermijnopslag zal zeker, mede door de al beginnende vraag uit Zuid-Europa, weer aan de bovenkant van de noteringen staan.

Wie lang kan opslaan, zal zeker niet in paniek raken. Wie in mei, juni en juli goede grondstof op voorraad heeft, zal ook in de toekomst voldoende tijd en geduld hebben om te wachten op goede afzetkansen. Dat hebben de afgelopen jaren bewezen.

Extreme jaren zijn een grote uitdaging. Maar juist in extreme jaren wordt het kaf van het koren gescheiden. Ons bedrijf heeft de afgelopen weken bewezen dat het ook in extreme situaties een betrouwbare, zekere leverancier van grondstoffen is. En bij ons is het en blijft het zo dat de afname en levering van contractwaar altijd de hoogste prioriteit heeft.

Er mag geen twijfel bestaan over het feit dat de gestructureerde contractteelt ook in de toekomst het businessmodel van ons bedrijf blijft.

We zien onszelf als partner van de grote industrieën, verpakbedrijven en veredelaars. En juist in moeilijke jaren, met uitdagende kwaliteiten, met nieuwe soms exotische rassen en met schaarste in pootgoed, hebben we ons bewezen als een sterke, betrouwbare partner van de Europese landbouw. We zeggen wat we doen. En we doen wat we zeggen!

We bieden en benutten elke kans op de aardappelmarkt. We groeien samen met onze afnemers en boeren.

De uitdagingen kunnen voor de Weuthen / RWZ-aardappelgroep niet groot genoeg zijn. Pas dan bereikt ons team zijn volledige potentieel. Dat hebben het afgelopen pootgoedseizoen en de afgelopen weken bewezen. Daarom een groot dankwoord aan de collega's.

Een vooruitblik op 2025:

We zullen binnenkort met vroege speciale programma's op de markt komen.

Er zal naar verwachting voor het komende jaar voldoende pootgoed van goede kwaliteit beschikbaar zijn.

Ook al kan er tussendoor een dip zijn, de vraag naar grondstof zal blijven groeien. De verwerkende industrie zal blijven concurreren om de betrouwbare, goede aardappeltelers en om betrouwbare partners in de waardeketen. Weuthen, KCB en de collega's van de RWZ-aardappelgroep zullen ook in de toekomst zeker een partner van de Europese aardappelketen zijn.

De Europese verwerkers staan in een mondiale concurrentie. Niet alleen Noord-Amerika concurreert om de wereldmarkt. Ook in China, India en Zuid-Amerika worden fabrieken gebouwd die willen exporteren naar de groeiemarkten. Daarom is het belangrijk om concurrerend te blijven.

Maar de Europese industrie en de Europese boeren zijn bereid deze uitdagingen aan te gaan. Dit doen we door samen te werken, niet door tegen elkaar tegen te werken.

De wereldmarkt voor diepgevroren aardappelproducten blijft groeien. De gespecialiseerde aardappelprofessionals en de andere schakels in de keten kunnen en zullen blijven profiteren van deze boom.

Het zeer toegewijde team van Weuthen en alle RWZ-aardappel dochterbedrijven wensen u goede en interessante gesprekken en een verdere goede en vertrouwensvolle samenwerking.

Schwalmtal, 29-08-2024
Ferdinand Buffen